

Buz Hokeyinde Etik ve Fair Play: Sorunlar ve Çözümler

Muhammet İrfan Kurudirek¹

Özet

Bu çalışma, buz hokeyinde etik ve fair play kavramlarını ele alarak, saldırganlık ve şiddet davranışlarının önlenmesi ile fair play'in korunmasının önemini vurgulamaktadır. Etik, bireylerin ve toplulukların doğru ve yanlış kavramlarına dayalı davranışlarını düzenleyen ilkeler bütünüyken, fair play adil oyun, dürüstlük, eşitlik ve kurallara uyum gibi değerleri ifade eder. Buz hokeyinde etik ve fair play, sporun fiziksel ve rekabetçi doğasını dengeleyerek oyuncuların güvenliğini sağlamayı ve sporun olumlu bir imajını sürdürmeyi hedefler.

Buz hokeyinin doğasında bulunan fiziksel temas, saldırganlık ve şiddet risklerini artırmaktadır. Bu bağlamda çalışma, farklı saldırganlık türlerini (enstrümantal, düşmanca, dolaylı, pasif, sözlü, fiziksel, psikolojik, grup ve yapısal saldırganlık) ve bu davranışların oyuncu sağlığı, takım performansı, sporun imajı, hukuki ve ekonomik etkilerini detaylandırmıştır.

Saldırganlık ve şiddetin önlenmesi için disiplin kurallarının uygulanması, eğitim ve farkındalık programlarının yaygınlaştırılması, psikolojik destek sağlanması, teknoloji ve video analizlerinin kullanılması gibi stratejiler önerilmektedir. Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu'nun (TBHF) hayata geçirdiği Integrity Programı, disiplin talimatları ve antrenör eğitim seminerleri, Türkiye'deki önemli uygulamalardan bazılarıdır. Ayrıca NHL, IIHF, Kanada ve İsveç buz hokeyi federasyonları gibi uluslararası örnek uygulamalar, bu konuda ilham verici niteliktedir.

Sonuç olarak, etik ve fair play değerlerinin benimsenmesi, buz hokeyinin adil, güvenli ve sürdürülebilir bir spor dalı olmasını sağlamanın yanı sıra genç nesillere doğru rol modeller sunar. Bu kültürün güçlendirilmesi, buz hokeyinin ulusal ve uluslararası düzeyde daha geniş kitleler tarafından

1 Artvin Çoruh Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0001-7902-8978>, irfankurudirek@artvin.edu.tr

benimsenmesine katkıda bulunacaktır. Çalışma, buz hokeyinde saldırganlık ve şiddeti önlemeye yönelik stratejilerin artırılmasının bir zorunluluk olduğunu vurgulamaktadır.

GİRİŞ

Etik ve Fair Play 'in Genel Tanımları

Etik, bireylerin, grupların ya da toplulukların davranışlarını düzenleyen doğru ve yanlış kavramlarına dayalı ilkeler bütünüdür. Spor etiği ise sporun, bireysel ve toplumsal düzeyde olumlu etkilerini artırmayı amaçlayan, fair play, dürüstlük, saygı, eşitlik ve adalet gibi kavramları merkeze alan bir etik dalıdır (Simon, R. L., 2010)

Fair play ise adil oyun anlamına gelir ve sporda saygı, dürüstlük, eşit rekabet koşulları ve kurallara uyum gibi değerleri içerir. Fair play sadece oyuncuları değil, antrenörleri, hakemleri, taraftarları ve spor yöneticilerini de kapsar.

Buz hokeyinde etik ve fair play, sporun fiziksel ve rekabetçi doğasını dengelemek amacıyla oyuncuların ve diğer paydaşların spor ahlakına uygun hareket etmesini ifade eder. Bu bağlamda fair play, centilmenlik ve şiddetsiz oyun anlayışı ile bütünleşir (International Fair Play Committee, 2023)

Buz Hokeyinde Etik ve Fair Play'in Önemi

Buz hokeyi, fiziksel temasın ve hızlı oyunun ön planda olduğu bir spor dalıdır. Bu özellikleri, etik sorunların ve fair play ihlallerinin ortaya çıkma riskini artırır. Ancak fair play, sporun ruhunu korumak ve oyuncuların güvenliğini sağlamak açısından hayati bir öneme sahiptir (Loland, S., 2002)

Oyuncu Güvenliği: Etik ve fair play, oyuncuların fiziksel ve psikolojik güvenliğini koruyarak oyunun keyifli ve sürdürülebilir olmasını sağlar.

Sporun İmajı: Fair play'e uyulması, buz hokeyinin medyada ve toplumda olumlu bir şekilde algılanmasını destekler. Şiddet olayları veya etik ihlaller, sporun prestijine zarar verebilir.

Genç Sporcular İçin Rol Model Olma: Genç sporcular, profesyonellerin davranışlarından etkilenir. Etik ve fair play'e uygun davranışlar, gençlere doğru örnek oluşturur.

Adil Rekabet: Kurallara ve etik değerlere uyum, tüm oyuncular için eşit şartlarda rekabet edilmesini sağlar. Bu, sporu daha çekici ve anlamlı hale getirir.

Toplumsal Değerler: Etik ve fair play, sadece spor alanında değil, toplumsal yaşamda da adalet, dürüstlük ve karşılıklı saygı gibi değerlerin yayılmasına katkıda bulunur.

Buz Hokeyinde Saldırganlık ve Şiddet

Oyuncuların Saldırganlık Düzeyleri ve Etkileri

Buz hokeyi, fiziksel temasın önemli bir parçası olduğu bir spor dalıdır. Ancak bu temas, bazen saldırganlık ve şiddet içeren davranışlara dönüşebilir. Oyuncular arasındaki çatışmalar, hakem kararlarına itirazlar veya rakip takım taraftarlarının baskısı, saldırgan davranışları tetikleyebilir (Coulomb-Cabagno, G., & Rasclé, O., 2006)

Saldırganlık Türleri

Enstrümantal Saldırganlık: Bu saldırganlık türü, belirli bir hedefe ulaşmak için gerçekleştirilir. Örneğin, rakip oyuncunun performansını düşürmek amacıyla yapılan sert müdahaleler bu türdendir. Bu davranış genellikle kontrollüdür ve duygusal yoğunluk içermez.

Düşmanca (Hostil) Saldırganlık: Duygusal yoğunluğun yüksek olduğu anlarda ortaya çıkar ve genellikle öfke, hayal kırıklığı veya intikam alma duygularıyla tetiklenir. Rakibe fiziksel zarar vermek temel amaçtır.

Dolaylı Saldırganlık: Bu tür, doğrudan fiziksel temas içermeyen ancak rakibe zarar verme amacı güden davranışları kapsar. Örneğin, rakibin konsantrasyonunu bozmak için sözlü sataşma veya kışkırtıcı hareketler yapmak dolaylı saldırganlık örnekleridir.

Pasif Saldırganlık: Oyuncunun kasıtlı olarak oyun kurallarını ihlal etmeden rakibin oyununu engellemesi ya da takım arkadaşlarına destek vermekten kaçınmasıdır. Örneğin, pasif şekilde topa müdahale etmeme veya savunmada görev almama.

Sözlü Saldırganlık: Rakibi kışkırtmak veya moralini bozmak amacıyla yapılan hakaret, bağırma ya da küçümseyici ifadeler bu tür saldırganlığa girer. Bu tür davranışlar buz hokeyinde de yaygın olarak görülür.

Fiziksel Saldırganlık: Doğrudan fiziksel zarar verme amacı güden davranışlardır. Rakibe sert şekilde çarpma, rakibin ekipmanını bilerek bozma veya kural dışı müdahaleler bu türdendir. Buz hokeyinde en sık rastlanan saldırganlık türüdür.

Psikolojik Saldırganlık: Rakibin zihinsel durumunu veya moralini hedef alan davranışlardır. Örneğin, rakip oyuncunun performansını küçümsemek ya da geçmişteki hatalarını yüzüne vurmaktır.

Grup Saldırıcılığı: Bir takım ya da taraftar grubu tarafından kolektif olarak gerçekleştirilen saldırgan davranışlardır. Örneğin, bir takımın oyuncularının hakeme topluca itiraz etmesi veya rakip takıma karşı kışkırtıcı tezahüratlar.

Yapısal Saldırıcılık: Spor sisteminin veya oyun kurallarının içinde dolaylı olarak saldırgan davranışları teşvik eden unsurlar bulunabilir. Örneğin, cezaların yetersizliği veya hakemlerin saldırgan davranışlara tolerans göstermesi bu tür saldırıcılığa neden olabilir.

1. Oyuncu Sağlığı

Şiddet içeren davranışlar, oyuncular üzerinde hem fiziksel hem de psikolojik ciddi etkiler yaratabilir:

Fiziksel Yaralanmalar: Şiddet içeren müdahaleler, oyunculara kırıklar, burkulmalar, kas yırtılmaları ve beyin sarsıntısı gibi ciddi yaralanmalara neden olabilir. Özellikle buz hokeyi gibi fiziksel temasın yoğun olduğu bir sporda bu tür riskler oldukça yüksektir. Sürekli yaralanmalar, oyuncuların kariyerlerini erken sonlandırmalarına yol açabilir.

Psikolojik Etkiler: Saldırgan davranışların hedefi olan oyuncular, özgüven kaybı, stres ve kaygı gibi psikolojik sorunlarla karşı karşıya kalabilir. Bu durum, oyuncuların performansını olumsuz etkileyerek uzun vadeli psikolojik travmalar bırakabilir.

2. Takım Performansı

Saldırgan davranışların bireysel etkileri, takım düzeyinde de ciddi sonuçlara yol açabilir:

Oyuncu Kaybı: Oyuncuların saldırgan davranışlar nedeniyle diskalifiye olması veya cezalı duruma düşmesi, takımın sahadaki düzenini bozabilir. Özellikle önemli maçlarda bu tür kayıplar, takımın yenilmesine neden olabilir.

Cezalar ve Disiplin Sorunları: Saldırıcılık nedeniyle alınan cezalar, takımın ceza sürelerinin artmasına ve oyun üstünlüğünü kaybetmesine yol açabilir. Ayrıca bu durum, takımın disiplinsiz bir imaj oluşturmaya neden olur.

Ekip Ruhu Üzerindeki Etkiler: Takım içindeki oyuncuların saldırgan davranışları, ekip ruhunu zayıflatır ve takım arkadaşları arasında güvensizlik yaratabilir.

3. Sporun İmajı

Şiddet ve saldırganlık, buz hokeyinin genel algısını hem taraftarlar hem de medya açısından olumsuz etkileyebilir:

Taraftar Tepkileri: Taraftarlar, şiddet olaylarını hoş karşılamaz ve bu durum tribünlerde huzursuzluk yaratabilir. Ayrıca, özellikle ailelerin çocuklarını şiddet içeren bir spora yönlendirmekten kaçınması, buz hokeyinin popüleritesini olumsuz etkileyebilir.

Medya Algısı: Şiddet içeren olaylar medyada geniş yer bulabilir ve buz hokeyinin genel olarak sert ve adil olmayan bir spor olduğu algısını oluşturabilir. Bu durum, buz hokeyinin sponsorluk ve reklam gelirlerinde azalmaya neden olabilir.

Genç Sporcular Üzerindeki Etkiler: Şiddet içeren olaylar, genç sporcular arasında olumsuz rol modeller oluşturabilir. Bu durum, spora yeni başlayanlar arasında saldırgan davranışların normalleşmesine neden olabilir.

4. Hukuki ve Disiplin Sonuçları

Yasal Yaptırımlar: Bazı şiddet olayları, spor kuralları dışında hukuki sonuçlar doğurabilir. Örneğin, rakip oyuncuya kasıtlı olarak zarar verme girişimleri, adli soruşturmalarla sonuçlanabilir.

Disiplin Süreçleri: Spor federasyonları ve kulüpler, saldırgan davranışlara karışan oyunculara yönelik disiplin cezaları uygulayabilir. Bu, oyuncunun kariyerini ve gelirini doğrudan etkiler.

5. Ekonomik Etkiler

Sponsor Kaybı: Şiddet olaylarının artması, sponsorluk anlaşmalarını riske atabilir. Markalar, genellikle etik değerlerle uyumlu sporlara yatırım yapmayı tercih eder.

Taraftar ve Gelir Azalması: Şiddet nedeniyle taraftarların spora olan ilgisinin azalması, bilet satışlarını ve maç günü gelirlerini olumsuz etkileyebilir.

Bu etkiler, saldırganlık ve şiddetin yalnızca bireysel oyuncuları değil, takımları, federasyonları ve buz hokeyinin genel algısını derinden etkilediğini göstermektedir. Bu nedenle, saldırganlık ve şiddeti önleme çalışmaları buz hokeyinin sürdürülebilirliği için kritik bir önem taşır (Hockey Canada, 2019).

Saldırğan Davranışların Önlenmesi ve Kontrolü

Buz hokeyinde saldırğan davranışların önlenmesi ve kontrolü, fair play'in sürdürülebilirliği ve sporun olumlu imajının korunması açısından kritik öneme sahiptir. Aşağıdaki stratejiler ve uygulamalar, bu tür davranışları azaltmada etkili olabilir:

1. Kurallar ve Cezalar

Disiplin Talimatları ve Uygulamaları: Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu (TBHF), spor ahlakına ve disiplinine sahip, sağlıklı nesillerin yetişmesine yardımcı olmak ve buz hokeyi faaliyetlerinde disiplini sağlamak amacıyla Disiplin Talimatı oluşturmuştur. Bu talimat, disiplin suçunu oluşturan fiiller ile bu fiillere uygulanacak yaptırımları belirlemektedir.

Hakemlerin Rolü: Hakemler, oyun sırasında saldırğan davranışları tespit ederek uygun cezaları uygulamakla sorumludur. TBHF Merkez Hakem Kurulu Talimatı, hakemlerin görev ve sorumluluklarını düzenleyerek, müsabakalarda disiplinin sağlanmasına katkıda bulunur.

2. Eğitim ve Farkındalık

Integrity Programları: TBHF, buz hokeyini, oyuncularını, antrenörlerini, yetkililerini ve taraftarlarını her türlü hile veya suistimale karşı korumak ve sporda etiği güçlendirmek amacıyla "Integrity – Dürüstlük" programları oluşturmuştur. Bu programlar, dopinge mücadele, yarışma manipülasyonu, taciz ve istismar ile etik değerler konularında eğitim ve farkındalık sağlamaktadır. (Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu TBHF, 2023)

Antrenör Eğitimleri: Antrenörlerin, oyuncularına etik değerleri aşılması ve fair play bilincini geliştirmesi için düzenli olarak eğitim seminerleri düzenlenmektedir. Bu eğitimler, genç yaşlardan itibaren sporcuların doğru değerlerle yetişmesini hedefler.

3. Duygusal Yönetim Teknikleri

Psikolojik Destek Programları: Oyuncuların öfke ve hayal kırıklıklarını yönetebilmeleri için psikolojik destek programları ve stres yönetimi teknikleri sunulmaktadır. Bu sayede, sporcuların duygusal kontrol becerileri geliştirilerek, saldırğan davranışların önüne geçilmesi amaçlanır.

4. Video Analiz ve Teknoloji Kullanımı

Maç Analizleri: Video analiz teknolojisi kullanılarak, maçlar detaylı bir şekilde incelenir ve saldırğan davranışlar tespit edilerek cezalandırılır. Bu uygulama, oyuncuların benzer davranışlardan kaçınmasını teşvik eder.

5. Antrenör ve Yönetici Rolü

Liderlik ve Örnek Olma: Antrenörler ve takım yöneticileri, saldırganlığa karşı sıfır tolerans politikası benimseyerek, oyuncularına etik değerlerin önemini vurgulamalıdır. Bu tutum, takım içinde olumlu bir kültür oluşturur ve fair play anlayışını pekiştirir.

Türkiye'den Örnek Uygulamalar

Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu (TBHF) Integrity Programı: TBHF, buz hokeyini her türlü hile veya suistimale karşı korumak ve sporda etiği güçlendirmek amacıyla "Integrity – Dürüstlük" programını uygulamaktadır. Bu program kapsamında, dopinge mücadele, yarışma manipülasyonu, taciz ve istismar ile etik değerler konularında eğitimler ve bilgilendirmeler yapılmaktadır.

Disiplin Talimatı ve Uygulamaları: TBHF, spor ahlakına ve disiplinine sahip, sağlıklı nesillerin yetişmesine yardımcı olmak ve buz hokeyi faaliyetlerinde disiplini sağlamak amacıyla Disiplin Talimatı oluşturmuştur. Bu talimat, disiplin suçunu oluşturan fiiller ile bu fiillere uygulanacak yaptırımları belirlemektedir.

Antrenör Eğitim Seminerleri: TBHF, antrenörlerin gelişimini desteklemek ve fair play bilincini artırmak amacıyla düzenli olarak eğitim seminerleri düzenlemektedir. Bu seminerlerde, etik değerler, sporcu sağlığı ve saldırgan davranışların önlenmesi gibi konular ele alınmaktadır.

Dünyadan Örnek Uygulamalar

Buz hokeyinde saldırgan davranışların önlenmesi ve kontrolüne yönelik küresel düzeyde birçok uygulama hayata geçirilmiştir. Bazı dikkat çekici örnekler:

1. NHL (National Hockey League) – Disiplin ve Şeffaflık Politikası

NHL, şiddet içeren davranışları caydırmak için "Player Safety" (Oyuncu Güvenliği) birimini kurmuştur. Bu birim, her sezon boyunca oyuncuların şiddet içeren hareketlerini analiz eder ve buna göre cezalar uygular. NHL, cezaların neden uygulandığını ve hangi kriterlere dayandığını açıklayarak şeffaflık sağlar. Bu yaklaşım, oyuncuların ve taraftarların adalet algısını artırır (NHL Department of Player Safety, 2023).

Örnek: 2011 yılında NHL, kafa yaralanmalarını azaltmak amacıyla "Rule 48" adlı bir kural değişikliği yaparak kafa hedefli müdahaleleri yasaklamıştır (NHL, 2011).

2. IIHF (International Ice Hockey Federation) – Standart Cezalar

IIHF, uluslararası buz hokeyi turnuvalarında şiddet ve saldırgan davranışlarla ilgili katı disiplin politikaları uygular. IIHF. (2023)

Örneğin, kasti olarak rakibe zarar vermeye yönelik hareketlere oyun içi cezaların yanı sıra, oyun sonrasında da disiplin cezaları uygulanır.

Fair play’i teşvik etmek için IIHF, uluslararası turnuvalarda etik ve fair play ödülleri vermektedir. IIHF. (2020)

3. Kanada Buz Hokeyi Federasyonu – Gençler İçin Eğitim Programları

Kanada Buz Hokeyi Federasyonu (Hockey Canada), genç sporcular arasında fair play bilincini artırmak amacıyla “Respect in Sport” (Sporu Saygıyla Oyna) programını başlatmıştır (Hockey Canada. 2019).

Bu program, oyunculara, antrenörlere ve velilere yönelik kapsamlı bir etik eğitim modülü sunar.

Program, şiddet içeren davranışların zararları konusunda farkındalık yaratır ve saldırganlık yerine sportmenliği teşvik eder.

4. İsveç Buz Hokeyi Federasyonu – Zero Tolerance Policy

İsveç, buz hokeyinde saldırgan davranışlara karşı “Sıfır Tolerans” politikasını uygulamaktadır (Swedish Ice Hockey Association, 2020)

Özellikle gençlik liglerinde, oyuncuların, antrenörlerin ve hakemlerin saldırganlığa karşı duyarlı olması sağlanır.

Antrenörlere yönelik “Eğitimle Liderlik” programı, etik davranışların antrenörler tarafından sporculara aktarılmasını teşvik eder (Eriksson, L. (2019).

5. ABD – SafeSport Programı

ABD Olimpiyat ve Paralimpik Komitesi’nin SafeSport programı, buz hokeyi de dahil olmak üzere tüm sporlarda etik ve güvenliği artırmayı hedefler. U.S. Olympic & Paralympic Committee. (2022). Bu program, özellikle saldırgan davranışların ve taciz olaylarının önlenmesi için kapsamlı eğitim modülleri sunar. SafeSport, saldırganlık veya etik ihlalleri bildirmek için bir şikâyet mekanizması da oluşturmuştur (SafeSport, 2023).

6. Rusya – Saldırganlığa Karşı Cezai Düzenlemeler

Rusya Buz Hokeyi Federasyonu, özellikle üst düzey liglerde oyuncuların disiplinini sağlamak için katı cezai düzenlemeler uygulamaktadır.

Örneğin, kural dışı fiziksel temas nedeniyle diskalifiye edilen oyunculara hem para cezası hem de maç cezası verilmektedir (Russian Ice Hockey Federation, 2021).

7. Avrupa – Etik Kod Uygulamaları

Avrupa'daki birçok buz hokeyi ligi, etik kodlara uyum sağlanması için federasyonlar düzeyinde düzenlemeler yapmaktadır.

Örneğin, İsviçre Buz Hokeyi Federasyonu, fair play ve etik değerlerin uygulanmasını denetleyen bir etik komite kurmuştur. (Swiss Ice Hockey Federation, 2020).

8. Finlandiya – Psikolojik Eğitim Programları

Finlandiya Buz Hokeyi Federasyonu, genç oyuncular için saldırganlık kontrolüne yönelik psikolojik destek ve farkındalık programları uygulamaktadır.

Oyuncular, psikolojik dayanıklılık ve öfke yönetimi konularında eğitim alır. Bu uygulama, oyuncuların sahada daha dengeli bir performans sergilemesini sağlar. (Suomen Jääkiekkoliitto Finnish Ice Hockey Association, 2023).

Bu uygulamalar, buz hokeyinde saldırgan davranışları azaltmaya yönelik küresel çabaların birer örneğidir. Türkiye'nin de bu uygulamalardan ilham alarak mevcut sistemlerini geliştirme potansiyeli bulunmaktadır. Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu'nun Integrity Programı gibi çalışmalar, bu yöndeki önemli bir adımdır.

SONUÇ

Buz hokeyinde etik ve fair play, sporun fiziksel ve rekabetçi doğasını dengelemede ve oyuncuların güvenliğini sağlamada vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Etik ilkeler ve fair play, yalnızca sporcuların değil, antrenörler, hakemler, taraftarlar ve yöneticilerin de sorumluluğunu içerir. Ancak bu değerlerin sürdürülebilmesi için saldırganlık ve şiddet gibi etik dışı davranışların önlenmesi gerekmektedir.

Buz hokeyinin doğasında var olan fiziksel temas, saldırganlık riskini artırsa da bu davranışların yönetilmesi için etkili stratejiler bulunmaktadır. Kuralların uygulanması, eğitim programları, psikolojik destek, teknoloji kullanımı ve liderlik, saldırganlık ve şiddeti azaltmada kilit rol oynamaktadır. Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu'nun (TBHF) hayata geçirdiği Integrity Programı, disiplin talimatları ve eğitim çalışmaları, bu yönde önemli adımlardır. Dünya genelindeki örnek uygulamalar, bu çalışmaları geliştirmek için ilham kaynağı olabilir.

Etik ve fair play'in benimsenmesi, buz hokeyini sadece bir spor dalı olarak değil, aynı zamanda topluma olumlu değerler kazandıran bir araç olarak konumlandırır. Bu anlayış hem sporun sürdürülebilirliğini sağlamak hem de genç nesillere doğru rol modeller sunmak açısından kritik öneme sahiptir. Oyuncuların, yöneticilerin ve tüm paydaşların fair play bilinciyle hareket ettiği bir spor ortamı, buz hokeyinin ulusal ve uluslararası düzeyde itibarını artıracak ve sporun daha geniş kitleler tarafından benimsenmesini sağlayacaktır.

Bu bağlamda, buz hokeyinde etik ve fair play kültürünün daha da güçlendirilmesi için çalışmaların sürdürülmesi bir gereklilik değil, bir sorumluluktur. Hem Türkiye'de hem de dünya genelinde, buz hokeyinde saldırganlık ve şiddeti önlemeye yönelik alınan tedbirlerin artırılması, sporun daha adil, güvenli ve keyifli bir hale gelmesini sağlayacaktır.

Kaynakça

- Simon, R. L. (2010). *Fair play: The ethics of sport*. Westview Press.
- International Fair Play Committee. (2023). *Fair play for all*. IFPC Yayınları.
- Loland, S. (2002). *Fair play in sport: A moral norm system*. Routledge.
- Coulomb-Cabagno, G., & Rascle, O. (2006). Team Sports Players' Observed Aggression as a Function of Gender, Competitive Level, and Sport Type. *Journal of Applied Social Psychology*, 36(8), 1980–2000. <https://doi.org/10.1111/j.0021-9029.2006.00090.x>
- Hockey Canada. (2019). Respect in sport program: Promoting fair play and reducing aggression. *Hockey Canada Official Resources*.
- Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu (TBHF). (2023). *Integrity Programı*.
- Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu (TBHF). (2020). *Disiplin Talimatı*.
- NHL. (2011). Rule 48: Illegal check to the head. *NHL Official Rules*
- NHL Department of Player Safety. (2023). *Player safety initiatives*.
- IIHF. (2023). Disciplinary rules and regulations. *IIHF Official Guidelines*.
- IIHF. (2020). Fair play awards. *IIHF Annual Report*.
- Swedish Ice Hockey Association. (2020). Zero tolerance policy for youth leagues. *SIHA Official Website*.
- Eriksson, L. (2019). Leadership in youth sports: Lessons from Swedish hockey. *European Journal of Sport Science*, 19(2), 150-160.
- U.S. Olympic & Paralympic Committee. (2022). SafeSport code for the U.S. Olympic and Paralympic movement.
- SafeSport. (2023). Preventing abuse and misconduct in sports. *SafeSport Official Website*.
- Russian Ice Hockey Federation. (2021). Disciplinary rules for professional leagues.
- Swiss Ice Hockey Federation. (2020). Ethics and compliance committee guidelines. *SIHF Official Resources*.
- Suomen Jääkiekkoliitto (Finnish Ice Hockey Association). (2023). *Samat säännöt: Jääkiekkoliitto, Lüga ja pelaajajyhdistys kannustavat käyttäytymään kentällä ja sen ulkopuolella*. Retrieved December 24, 2024, from <https://finhockey.fi>